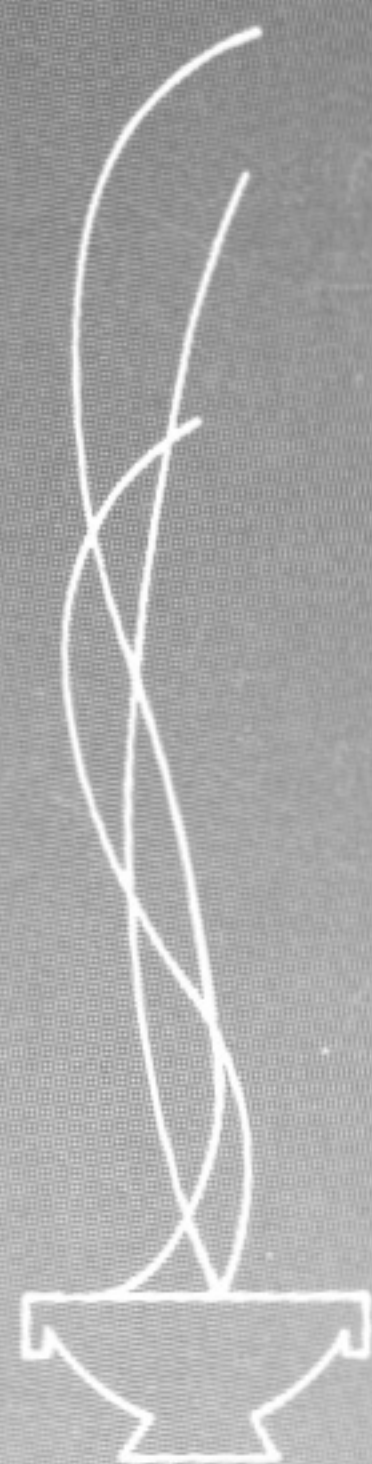

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 2ο

Απριλιος — Ιουνιος 1988

Τριμηνιαία έκδοση
του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑ»
ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Κ. Καλανταρίδου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 6714371 - 6714340

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές _____ 1000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές _____ 500 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες
Βιβλιοθήκες _____ 1500 δρχ.
Εξωτερικό _____ 15 \$
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 170 δρχ.

1. Η Νοσηλευτική και οι 38 Ευρωπαϊκοί στόχοι για ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ
Συνέχεια από το προηγούμενο. Παραρτήματα 1 και 2 - Βιβλιογραφία.
Μετάφραση Ρ. Σάσση, Κ. Καλανταρίδου..... 47
2. ΣΤΟΧΟΙ της «ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ». Η σημασία τους για τις Νοσηλεύτριες και Μαιές.
Μετάφραση Ρ. Σάσση, Σ. Παπαμικρούλη..... 60
3. Ενημέρωση
- Υπ. Απ. Α4/203, ΦΕΚ 106, τεύχος Β.25-2-1988
Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση τίτλου ειδικού Νοσηλευτή..... 73
- Υποτροφία ICN/3Μ..... 78

CONTENTS

1. Nursing and the 38 European Regional Targets for Health for All. Annexes 1 and 2. Further Reading. Nursing Unit WHO/EURO 1986. Translation R. Sassi K. Kalandaridou.... 47
2. Targets for Health for All. Implications for Nursing/Midwifery. Nursing Unit WHO/EURO 1986. Translation R. Sassi S. Papamicrouli..... 60
3. Announcements
- Ministerial Decision regarding Specialization for Nurses in Medical, Surgical Paediatric, Psychiatric Nursing
M.D. A4/203, Government Gazette No 106/B/25-2-88..... 73
- ICN/3M Scholarship for the year 1989..... 78

**Η ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ 38 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
ΓΙΑ ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ
ΠΑΡΑΡΑΡΤΗΜΑ 1**

ΜΕΡΟΣ Γ'

**ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ:
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ.***

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
ΑΥΣΤΡΙΑ	—	Η Νοσηλευτική άσκηση ρυθμίζεται σύμφωνα με την Αυστριακή Νομοθεσία.	DITTRICH
	—	Μεσοπρόδεσμο πρόγραμμα της Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας/Ευρώπης (M.T.P), ιδιαίτερα η Νοσηλευτική διεργασία χρησιμοποιείται ως βάση για την ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα	
ΒΕΛΓΙΟ	—	Νομοθεσία σχετική με την Νοσηλευτική τέχνη στο Βέλγιο	BERWAERTS
	GRYPDOCK	Ενσωματωμένο πρότυπο νοσηλευτικής με βάση τις ιδέες του ROGER'S για τον άνθρωπο, την αυτοφροντίδα και την υπεράσπιση του αρρώστου	GRYPDONCK
	—	Πρότυπο για την Νοσηλευτική διεργασία του Μεσοπρόδεσμου Προγράμματος της Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας/Ευρώπης (M.T.P).	DELMOTTE
	OREM	Προαγωγή αυτοφροντίδας	IDEM
	HENDERSON	Οι 14 βασικές ανάγκες του ανθρώπου	IDEM
	GRYPDONCK MARINER RODENBACH	Ενσωματωμένο πρότυπο Νοσηλευτικής Νοσηλευτική διεργασία	DE BAETS

* Η σύνταξη του έγινε από τις αναφορές που έστειλαν οι χώρες, οι οποίες έλαβαν μέρος στην έρευνα (Δηλαδή σύνολο 22 χωρών και 49 ατόμων/οργανισμών) που διεξάγεται από τη νοσηλευτική ομάδα της Παγκόσμιας Οργανώσεως Υγείας του Περιφερειακού Γραφείου Ευρώπης, για την προετοιμασία της συζήτησης αυτού του κειμένου. Οι παρατηρήσεις αναδημοσιεύονται κατά λέξη.

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ	—	Ολική άποψη συστημάτων υγείας, από ειδικευμένες ομάδες κοινότητας, από γιατρούς και νοσηλεύτριες στην κοινότητα, για την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.	KVASOVA
ΔΑΝΙΑ	—	Πρότυπο για την Νοσηλευτική Διεργασία του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος της Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας/Ευρώπης (M.T.P)	BJORN
	ERIKSSON	Η μέθοδος της λύσεως προβλημάτων στη Νοσηλευτική δια της επικοινωνίας	
	OREM ROY NEUMAN	Προαγωγή αυτοφροντίδας Προσαρμογή	HOLM-CHRISTENSEN; WESTPHAL-CHRISTENSEN
	SALLING LARSEN	Νοσηλευτική διεργασία με τις θεωρίες του MASLOW και του PIAGET.	BJORN
	ROY, OREM, NEUMAN, ERIKSSON, PEPLAU, TRAVELBEE, WIEDENBACH, HALL, ORLANDO, ROGERS, KING, HENDERSON	Εφαρμόζονται στα Σχολεία σε μερικά Ιδρύματα	SALLING LARSEN NICOYLASEN MORTENSEN BJORN
	Νοσηλεύτριες Επαγγελματικής Υγιεινής Δανίας	Υγεία = $\frac{\text{Δυνατότητες του ατόμου}}{\text{Βλάβη που οφείλεται στο περιβάλλον εργασίας}}$	PRYDS JENSEN
D.D.R Α.Γερμανία	— —	Κανονισμοί που ρυθμίζουν τα βασικά, μεταβατικά και τα προγράμματα συνεχούς επιμόρφωσης της Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης.	LEBENTRAU

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	AASTEDTKURKI & PELKONEN	Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας με βάση την αντίληψη του αρρώστου για τις υπηρεσίες της υγειονομικής περίθαλψης.	RAATIKAINEN
	BASED ON OREM HENDERSON, ROPER, YURA & WALSH	Διεργασία για την ανάπτυξη της αυτοφροντίδας.	(Διεθνές Συνέδριο του ICN στο TEL-AVIV)
	HENDERSON, OREM, ROPER, ROY, YURA & WALSH	Συγγραφείς των οποίων οι θεωρίες χρησιμοποιούνται συχνότερα.	PELKONEN
	—	Μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα της Παγκοσμίου Οργανώσεως Υγείας/Ευρώπης (M.T.P)	SORVETTULA
	—		
	HALL, ABDELLAH, PEPLAU KING, OREM, ROY, ROGERS ORLANDO, LEVINE, NEUMAN, NEWMAN, JOHNSON, NIGHTINGALE, HENDERSON, YURA & WALSH, ROPER	Νοσηλευτική Διεργασία	
	SORVETTULA και Ινστιτούτο Νοσηλευτικής Έρευνας στο Ελσίνκι	Βασικές Αρχές: ο άνθρωπος, το περιβάλλον, η υγεία.	
	ERIKSSON	Πρότυπο υπηρεσιών της Νοσηλευτικής Επιστήμης	IDEM
		Πρότυπο διεργασίας για την περίθαλψη με στόχο την «άριστη υγεία»	IDEM
		Πρότυπο Νοσηλευτικής διεργασίας; Ιδεώδες Επιστημονικό Πρότυπο που προσεγγίζει τη γνησιότητα της Νοσηλευτικής Διεργασίας. Φροντίδα από την ολιστική πλευρά (HOLISTIC)	Υπουργείο Κοινωνικής Εργασίας και Υγείας, Φιλανδία

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
	LAURI	Πρότυπο θεωρίας Νοσηλευτικής Δημοσίας Υγιεινής. Ανεξάρτητη φροντίδα Υγείας, και υγειονομικό κύρος χωρίς επίβλεψη. Εφαρμογή της νοσηλευτικής διεργασίας στη φροντίδα του παιδιού κατά την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Διεργασία λήψεως αποφάσεων στη Νοσηλευτική	SORVETTULA Υπουργείο Κοινωνικής Εργασίας και Υγείας, Φιλανδία
	HENDERSON, KRATZ, NEUMAN, OREM, ROPER, ROY	Πρότυπα θεωριών/Διεργασίας της Νοσηλευτικής	IDEM
ΓΑΛΛΙΑ	HENDERSON, OREM ROY ROPER POLETTI	Ισχυρή επιστημονική βάση με εκτεταμένη πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας	VAILLAND ET AL. DECHANOZ ROCHAIX
ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	—	Η Νοσηλευτική και η διοίκηση των Νοσηλευτικών υπηρεσιών στηρίζονται στη χολιστική προσέγγιση για τις ανάγκες των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων της προαγωγής της υγείας και της πρόληψης Η Νοσηλευτική σύσκεψη απεκάλυψε την απαγοήτευση των νοσηλευτριών για το σύστημα υγείας της χώρας μας, εξ' αιτίας της μεγάλης έμφασης στην ιατρική τεχνολογία και της αδιαφορίας για την κατάσταση του ανθρώπου.	WEINRICH FERGUSON
ΕΛΛΑΔΑ	— —	Η Νομοθεσία ρυθμίζει τη Νοσηλευτική εκπαίδευση και άσκηση Η Νοσηλευτική επηρεάζεται σημαντικά από την Ελληνική φιλοσοφία και τον πολιτισμό-ανθρωπισμό.	Γεννηματάς

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
		Έμφαση δίνεται στην προσέγγιση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (P.H.C)	
ΙΣΡΑΗΛ	LEVINE	Διατήρηση της δραστηριότητας και της σωματικής, προσωπικής και κοινωνικής ακεραιότητας	BEN DOV
	HENDERSON	Οι 14 βασικές ανάγκες του ανθρώπου.	
	—	Πρότυπο πρωτοβάθμιας Νοσηλευτικής	
ΙΤΑΛΙΑ	—	Καθολικός αναπροσανατολισμός της υγείας υπό το φως του ανασηματισμού της υγείας Νοσηλευτική Διεργασία	PACCAGNELLA
ΜΟΝΑΚΟ	HENDERSON	Οι 14 βασικές ανάγκες του ανθρώπου και η εξασφάλιση ποιότητας φροντίδας	GASTAUD GHIZZI
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	HENDERSON, KING, ROY, OREM, GRYPDONCK, LEININGER, VAN DEN BRINKTJEBBES	Χρησιμοποιείται για την εκπαίδευση στην υπηρεσία (χρησιμοποιείται στα μεταβασικά προγράμματα). Προαγωγή της αυτοφροντίδας Θεωρία δημιουργίας δεσέων Πρότυπο Νοσηλευτικής κοινωνιολογικής ανθρωπολογίας. Πρότυπο «Φροντίδας για τη διατήρηση της ζωής»	VON NORDHEIM
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	HENDERSON OREM WALSETH	Μετατόπιση μεγαλύτερης έμφασης στην προαγωγή της υγείας και στην πρόληψη της αρρώστιας	HAUGEN- BUNCH RUSTAD
ΠΟΛΩΝΙΑ	—	Υγειονομική εκπαίδευση, πρόληψη και αποκατάσταση (Σωματική και ψυχική), φροντίδα με βάση τις ανάγκες.	KORONKA
	—	Ανάπτυξη Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης.	SAMEREK

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ	HORTA	Πρόληψη ανισορροπίας και διευκόλυνση της ισορροπίας με εργασία, βοήθεια, προσανατολισμό, επίβλεψη και καθοδήγηση του παραλήπτη (αρρώστου).	CUNHA ROSA MACEDO
	HENDERSON OREM	Οι 14 βασικές ανάγκες και η αυτοφροντίδα (Διδάσκονται στις Σχολές Νοσηλευτικής)	CUNHA ROSA
	POLETTI	Χολιστική αντιμετώπιση (HOLISM) και αυτοφροντίδα υγείας, συμπεριλαμβανομένης και της αρρώστιας, έχουν σχέση με τους τρόπους ζωής του ατόμου, μπορεί να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη κατανόηση, αρμονία και ικανότητα ανταπόκρισης στα προβλήματα της ζωής. Ευθύνη της Νοσηλευτικής είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη.	IDEM
	—	Νοσηλευτική Διεργασία	MACEDO
ΙΣΠΑΝΙΑ	—	Τροποποίηση του Νόμου για την υγεία (1985) από θεραπευτική σε προληπτική φροντίδα. Οι θεωρίες χρησιμοποιούνται ως πλαίσιο για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.	DE LA CUESTA
	HENDERSON OREM PEPLAU ROGERS ROY	Εισάγονται θεωρίες όπως είναι η χολιστική (HOLISTIC), ολοκληρωμένη και εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα.	IDEM
	HENDERSON OREM	Από κοινού με το ιατρικό πρότυπο.	PIULACHS
	—	Η Νοσηλευτική εκπαίδευση και άσκηση αναπροσανατολίζονται σύμφωνα με τους στόχους «Υγεία για όλους» και την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.	OVALLE

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
	PIULACHS	Φροντίδα χολιστική (HOLISTIC) κατά την οποία λαμβάνεται υπόψη ολόκληρος ο άνθρωπος, ως ψυχοσωματική οντότητα, που επηρεάζει και επηρεάζεται από το περιβάλλον του, με σκοπό την ανάπτυξη και αξιοποίηση των προσωπικών δυνατοτήτων του, για πλήρη ωριμότητα. Ισχυρή υποστήριξη από τη Νοσηλευτική για το στόχο «Υγεία για όλους» αλλά με λίγες δυνατότητες.	PIULACHS
ΣΟΥΗΔΙΑ	HENDERSON ROY, OREM	Θεωρίες που συνήθως χρησιμοποιούνται στη Νοσηλευτική εκπαίδευση, άσκηση και έρευνα.	PONTEN
	MASLOW E.H. ERIKSOSN	Φιλοσοφική, κοινωνική επιστήμη και ανθρωπιστικές θεωρίες χρησιμοποιούνται ως βάση για ανάπτυξη θεωριών στη Νοσηλευτική από τους NORBERG, HEINDENBORG, AAKERLUND, κ.λπ.	IDEM
ΕΛΒΕΤΙΑ	ROPER, OREM HENDERSON LEVINE, ROY, MASLOW, FROMM JUCHLI, POLETTI MEIER	Αυτοφροντίδα και ανεξαρτησία στις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής. Συντήρηση	BISCHOF- BERGER
ΤΟΥΡΚΙΑ	—	Μια ελεγχόμενη (πειραματική) έρευνα έδειξε την ανεπάρκεια της εκπαίδευσης για την προετοιμασία των διπλωματούχων νοσηλευτριών.	BIROL
	—	Η Νοσηλευτική άσκηση έχει ως κέντρο τις νοσηλίες και σχετίζεται μόνο με τη θεραπεία. Οι Νοσηλευτικές θεωρίες συζητούνται στα προγράμματα αποφοίτων της Νοσηλευτικής.	

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
ΕΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ROPER, LOGAN και TIERNEY ROY, OREM	Δραστηριότητες της καθημερινής ζωής	POOLE
	OREM ROY HENDERSON JOHNSON, NEWMAN	Αυτοφροντίδα Προσαρμογή Οι 14 βασικές ανάγκες	KITSON
	—	Προσδιορίζει τα πλεονεκτήματα και τα προβλήματα των προτύπων Νοσηλευτικής που είναι σε χρήση.	KITSON
	KITSON ΓΡΙΦΦΙΝ TIFFANY, WATSON, OREM, LEININGER JOHNSON, NEWMAN HENDERSON ROPER, LOGAN & TIERNEY KITSON	Ανάλυση των διαφόρων αρχών για τη φροντίδα, που επεκτείνονται από την ηθική, συγκινησιακή, γνωστική βάση μέχρι την εκτέλεση του ιατρικού προτύπου, ως και την διεργασία των διαπροσωπικών σχέσεων, με τους 10 παράγοντες για τον προσδιορισμό και την διάκριση των παγκοσμίων και μη (παγκοσμίων) πλευρών της φροντίδας.	KITSON
	—	Καθορίζει τις ιδιότητες και τις προσδοκίες: Της φροντίδας που παρέχεται από ανειδίκευτα άτομα, από επαγγελματίες, από περιβάλλον οργανωμένης εργασίας, που μετριάξει τον κόπο του Νοσηλευτικού λειτουργήματος.	KITSON
	ROPER, LOGAN & TIERNEY	Οι δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.	ALLEN
	—	«Κέντρο υγείας γυναικών του Εδιμβούργου, εκτός Νοσοκομειακού περιβάλλοντος, για την προαγωγή της υγείας και την υποστήριξη της αυτοβοήθειας.	ROBINSON ROBERT
	ROPER, LOGAN & TIERNEY OREM, ROY	Η διατήρηση ανεξαρτησίας, οι δραστηριότητες καθημερινής ζωής διευκολύνουν την επιτυχία, βοηθούν να γίνει δεκτή η εξάρτηση.	AULD

ΧΩΡΑ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Σχόλια από τις αναφορές των χωρών	Αναφορά από:
	ROPER, LOGAN & TIERNEY	Οι δραστηριότητες της ζωής με εξατομικευμένη και λύση προβλημάτων προσέγγιση. Έμφαση δίνεται στους διανοητικά καθυστερημένους, και στην κοινοτική νοσηλευτική με εξασφάλιση ποιότητας.	ALEXANDER
	ROPER, LOGAN & TIERNEY OREM	Οι δραστηριότητες της καθημερινής ζωής. Η αυτοφροντίδα	RANDELL
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	HENDERSON	Νοσηλευτική διεργασία με βάση τις ανάγκες του αρρώστου και τις δραστηριότητες που δεν μπορούν να εκτελέσουν μόνοι για τον εαυτό τους, διατήρηση των δυνάμεων του αρρώστου και συμμετοχή του στη θεραπεία και αποκατάσταση, υγειονομική εκπαίδευση και την λύση προβλημάτων	SLAJMER-JAPELJ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΔΕΙΚΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ*

Οι νοσηλεύτριες μπορούν να κρίνουν τη χρησιμότητα ενός νοσηλευτικού προτύπου, με βάση ένα πίνακα πέντε κριτηρίων που είναι τ' ακόλουθα:

- Κοινωνική αξία
- Συμβιβαστικότητα
- Αρτιότητα
- Απαραίτητες δεξιότητες
- Ικανότητα εφαρμογής

Κάθε ένα από τα κριτήρια περιλαμβάνει διάφορα στοιχεία.

Κοινωνική αξία

Η Κοινωνική αξία ενός προτύπου παρουσιάζει 4 όψεις:

Πρώτα, ένα πρότυπο είναι χρήσιμο, όταν ωφελεί την κοινωνία. Παραδειγματος χάρη, η θεωρία της HENDERSON, έχει κάνει χρήσιμη συνεισφορά στην κοινωνία με την διάκριση των ενεργειών που η Νοσηλευτική πρέπει να εφαρμόζει. Οι πιο πρόσφατοι μέθοδοι που έχουν προσανατολισμό τους αντικειμενικούς σκοπούς της φροντίδας και κέντρο τον άνθρωπο στη φροντίδα του, έχουν επίσης αποδείξει ότι ωφέλησαν την κοινωνία.

Δεύτερο, το πρότυπο πρέπει ν' αποδίδει σαφείς και ρητές αξίες στις κατευθύνσεις, εξηγήσεις και οδηγίες που περιέχει. Πρότυπα αυτού του τύπου, είναι περισσότερο χρήσιμα στις νοσηλεύτριες κατά την άσκηση της Νοσηλευτικής. Το γεγονός ότι, η ABDELLAH έχει καθορίσει σαφώς τις απαντήσεις στα 21 προβλήματα της Νοσηλευτικής, δείχνει πόση μεγάλη σημασία έχει η σαφήνεια. Η επεξεργασία της θεωρίας της HENDERSON από τον ROPER, αυξάνει την ανταπόκριση της Νοσηλευτικής, στις 12 ημερήσιες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.

Τρίτο, το πρότυπο πρέπει να καθοδηγεί τις νοσηλεύτριες να παίρνουν αποφάσεις σε θέματα δεοντολογικής φύσης. Ο σεβασμός προς τα δικαιώματα και τις επιλογές των αρρώστων είναι βασικό στοιχείο, για κάθε νοσηλευτικό πρότυπο. Η λήψη δεοντολογικών αποφάσεων στην κλινική Νοσηλευτική, έχει πρόσφατα γίνει όλο και πιο περίπλοκη.

Τέλος, το πρότυπο πρέπει να βοηθά τις νοσηλεύτριες, στη λύση συγκρούσεων δεοντολογικής φύσης. Πολλές νοσηλεύτριες συναντούν ηθικά προβλή-

* Δείκτης χρησιμότητας των προτύπων της Νοσηλευτικής από την κ. MARIAN MCGEE.

ματα στην καθημερινή εργασία τους. Οι νοσηλεύτριες συχνά καλούνται να διευθετήσουν τέτοια προβλήματα. Ένα εύχρηστο πρότυπο, πρέπει ν' αναγνωρίζει αυτή τη συνεισφορά και να καθοδηγεί σε μια τέτοια κατάσταση.

Συμβιβαστικότητα

Το κριτήριο της συμβιβαστικότητας αποτελείται από δύο μέρη. Ένα πρότυπο είναι πιο χρήσιμο όταν συμβιβάζεται ταυτόχρονα, με το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και τις κοινωνικές αξίες της κοινωνίας, μέσα στην οποία η νοσηλεύτρια εργάζεται.

Αρτιότητα

Το κριτήριο αυτό αποτελείται από πέντε μέρη. Ένα χρήσιμο πρότυπο έχει αρτιότητα. Αυτό σημαίνει ότι:

- Καθοδηγεί για τη λήψη αποφάσεων στην προαγωγή της υγείας, πρόληψη κινδύνων, φροντίδα στην αρρώστια και στις κρίσιμες καταστάσεις.
- Θέτει προτεραιότητα της φροντίδας για την αντιμετώπιση των εφαρμόσιμων αναγκών της κατάστασης.
- Είναι αρκετά λογικό.
- Είναι εφαρμόσιμο.
- Ανταποκρίνεται στις αναφερόμενες εξηγήσεις, προβλέψεις και οδηγίες.

Το Τρίτο και Τέταρτο μέρος των κριτηρίων είναι πολύ σημαντικό. Η λογική επάρκεια είναι απαραίτητη για τη χρησιμότητά τους. Η χρησιμότητα του προτύπου βλάπτεται σοβαρά, όταν τα στοιχεία περιγράφονται ή εξηγούνται χωρίς σαφήνεια, οι προβλέψεις είναι ακαθόριστες ή όταν οι οδηγίες είναι ανεπαρκείς. Η εμπειρική επάρκεια ή κατά πόσο καλά το πρότυπο εφαρμόζεται στην πράξη, είναι εξίσου βασική. Τα περισσότερα πρότυπα υπόκεινται σε TEST αξιολόγησης. Πολύ λίγα ή μάλλον κανένα από αυτά, δεν έχουν αποδείξει τελείως, στατιστικά, ότι είναι έγκυρα και αξιόπιστα. Οι νοσηλεύτριες πρέπει να κάνουν πιο εκτεταμένες έρευνες, για να βρουν πόσο καλά εφαρμόζεται το πρότυπο στην πράξη.

Απαραίτητες Δεξιότητες

Οι απαραίτητες δεξιότητες για την εφαρμογή της φροντίδας, που στηρίζεται στην δεωρητική προσέγγιση, εξαρτώνται από τις αξίες που αποδίδονται στις δεξιότητες, όσο και στις προσδοκίες και τις ανάγκες της στιγμής, μιας κατάστασης.

Η χρησιμότητα ενός προτύπου για την φροντίδα, εξαρτάται εν μέρει από την ποικιλία και την πολυπλοκότητα των αναγκαίων δεξιοτήτων.

Ικανότητα εφαρμογής

Το κριτήριο της εφαρμογής έχει δύο μέρη: Τους απαραίτητους πόρους και το δυναμικό του προτύπου.

Οι μεγαλύτερες προϋποθέσεις για την ικανότητα εφαρμογής ενός προτύπου, είναι οι ανθρωπίνες δυνατότητες και δεξιότητες, γνώσεις, χρόνος και ο απαραίτητος χώρος για την ολοκλήρωση του έργου. Ο χρόνος είναι ιδιαίτερα σημαντικός παράγων. Όσο πιο σύντομη είναι η περίοδος του χρόνου που χρειάζεται, τόσο μεγαλύτερη η δυνατότητα εφαρμογής του προτύπου. Ο παράγων χώρος είναι λιγότερο σημαντικός. Η διάθεση δεξιοτήτων είναι η σημαντικότερη προϋπόθεση για την εφαρμογή ενός προτύπου.

Ένα εφαρμόσιμο πρότυπο έχει τη δυναμικότητα για: δραστηριότητα, αποδοτικότητα, επάρκεια και καταλληλότητα. Επί πλέον, στο μέτρο που μπορεί ένα θεωρητικό πρότυπο να συνεισφέρει στην εξασφάλιση ποιότητας, αυξάνει και τη χρησιμότητά του, όχι μόνο για την οργάνωση των υπηρεσιών και για τα συστήματα υγείας, αλλά και για την κοινωνία γενικότερα.

If you would like to read more about the work of nursing theorists or the movement for health for all, the following books and papers can be useful.

- ARCHER S. and FLESHMAN A. Community health nursing. 2nd ed. Scituate MA, Duxbury Press, 1979.
- AASTEDT-KURKI P and PELKONEN M. Nursing in primary health care. Helsinki, Nursing Research Unit, 1985 (unpublished manuscript).
- BECKSTRAND J. The notion of a practice theory and the relationship of scientific and ethical knowledge to practice. *Research in nursing and health*, 1978, 1(3):131 – 136.
- CLARK J. A framework for health visiting. A systems approach. Part I: The application of systems theory to health visiting. October 1980. Part II: The nature of health visiting activity. November 1980. Part III: The environment and the time dimension. December 1980. *Health visito* 53, 1980.
- COX C. Development of models and theories on the concept of nursing some implications for nurse education. Paper presented at the 17th Quadrennial Congress of the International Council of Nurses: Health Care for All, Challenge for Nursing. Los Angeles, 28 June – 3 July 1981.
- DIERS D. *Research in nursing practice*. New York, J.B. Lippincott Co. 1979.
- ERIKSSON K. *Vaardprocessen. (The Care Unit)*. Stockholm, Almqvist and Wiksell Förlag, 1982.
- FAWCETT J. *Analysis and evaluation of conceptual models of nursing*. Philadelphia, PA, F.A. Davis 1984.
- FREEMAN R. and HEINRICH J. *Community health nursing practice*, 3rd ed. Toronto, W.B. Saunders Co., 1981.
- GRYPDONCK M. et al. Integrating nursing: a holistic approach to the delivery of nursing care. *Journal of nursing studies*, (16), 1979.
- HENDERSON V. *The nature of nursing: a definition and its implications, practice, research and education*. New York, Macmillan, 1966.
- KITSON A.L. *A comparative analysis of lay caring and professional (nursing) caring relationships*. University of Ulster, 1984 (unpublished manuscript).
- LEVINE M. *Introduction of clinical nursing*, 2nd ed. Philadelphia, PA, FA Davis, 1973.

- McGEE M. Determination of family decision-making capacity by community health nurses and a measurement of nursing impact. In: Zelm GN et al, ed. Development and use of indicators in nursing research. Edmonton, University of Alberta 1975.
- MAHLER H. Nurses lead the way. World Health Organization Features, (97). June 1985.
- McWHINNEY IR. An introduction to family medicine. Oxford, Oxford University Press, 1981.
- MELEIS A. Theoretical nursing: development and progress. Philadelphia, PA, J.P. Lippincott Co., 1985.
- NEUMAN B. The Neuman systems model - application to nursing education and practice. Norwalk, CT, Appleton-Century-Crofts, 1982.
- NIGHTINGALE F. Notes on nursing: what it is and what it is not. New York, Dover Publications, 1969.
- OREM D.E. Nursing concepts of practice, 3rd ed. London, McGraw-Hill Book Co., 1985.
- PARSE R.R. Man -living-health: a theory of nursing. New York, John Wiley and Sons, 1981.
- POLETTI R. Development of models and theories on the concept of nursing. Paper presented at the 17th Quadrennial Congress of the International Council of Nurses: Health Care for All, Challenge for Nursing. Los Angeles, 28 June – 3 July 1981.
- RAATIKAINEN R. The Changing Needs for Society. The Response of Nursing Education. Paper presented at the 18th Quadrennial Congress of the International Council of Nurses: Nurses as a Social Force. Tel Aviv, 16 – 21 June 1985.
- ROBINSON J. Ad hoc consultation on a nursing conference position paper: background and literature review. WHO Regional Office for Europe, November, 1985.
- ROGERS M.E. An introduction to the theoretical basis of nursing. Philadelphia, PA, F.A. Davis, 1970.
- ROPER N. et al. Using a model for nursing. London, Churchill Livingstone, 1983.
- ROY Sr C. Introduction to nursing: an adaptation model. Prentice Hall, New Jersey, 1976.
- Standards and levels of nursing practice: a discussion paper, May 1985. College of Nurses of Ontario, June 1986.
- Targets for Health for All. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1985.
- List of Proposed indicators for monitoring progress towards health for all in the European Region. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1984. (EUR/RC 34/13).
- Proposed plan of action for implementation of the regional strategy for attaining health for all by the year 2000. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1984. (EUR/RC 34/14).
- NIZETIC BZ et al. Scientific approaches to health and health care: proceedings of a WHO meeting. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 1986.